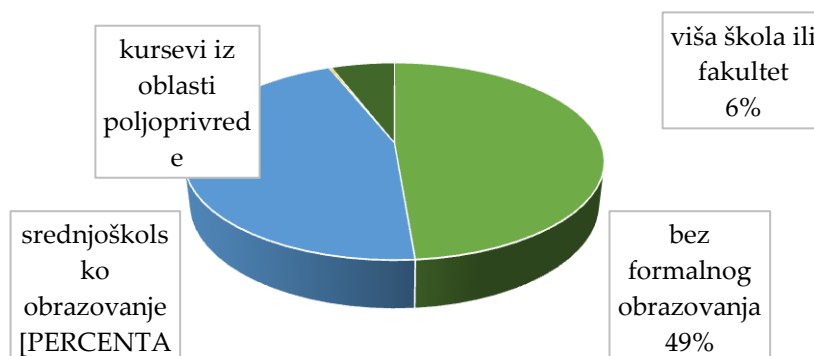

Uvod u koncept

poljoprivrednika, upitno je kojom brzinom će se poljoprivredna praksa Srbije prilagođavati aktuelnim trendovima.

Slika 1.10. Nivo obučenosti nosilaca poljoprivrednih gazdinstava u R. Srbiji (*Anketa o strukturi poljoprivrednih gazdinstava, 2018*)

Socioekonomski aspekt precizne poljoprivrede

Lokalno prilagođena poljoprivredna praksa (precizna poljoprivreda) zapravo je drevna tekovina, ali je ideja o uvođenju informatičkih alata radi bolje kontrole relativno mlada. Još od prvobitnih formi biljne proizvodnje zemljoradnici su instinktivno obavljali aktivnosti saglasno posebnostima svojih polja. Na primer, pojedine biljne vrste bile su zastupljene isključivo na „nižim“ terenima, dok su ostale gajene na „višim“. Takođe, stajsko đubrivo, koje se oduvek smatralo kao eliksir za zemljište, prioritetno se dodavalo na „slabijem“ zemljištu gde su biljke davale slabiji rod. Đubrenje azotnim hranivima strnih žita u proleće vrlo često se radi u dva navrata kako bi se što bolje iskoristio aktivni azot iz đubriva. Ne tako davno, poljoprivrednici su obično u drugom navratu azotna đubriva primenjivali lokalno na strninama, prema vizuelnoj proceni gustine i zelenilu biljaka. Iako to nije bila egzaktno procenjena količina na osnovu izmerenih parametara, ideja je identična kao i u tehnologiji precizne poljoprivrede.

Danas su poljoprivredni proizvođači primorani da hrle ka novim tehnološkim dostignućima u želji da obezbede profitabilnu proizvodnju, ali i pod pritiskom jakog marketinga koji mora da opravda uložena sredstva u razvoj novih sistema. *De facto*, poljoprivrednici imaju svest da je tehnologija neophodna, ali uglavnom nisu spremni na investicije koje nisu potvrđene u praksi. **Da bi se razumele tekovine u poljoprivredi, dinamika prihvatanja/neprihvatanja tehnologije precizne poljoprivrede, moraju se sveobuhvatno sagledati elementi koji učestvuju, pritom ne misleći samo na prirodne resurse, već uzeti u obzir glavni akter, a to je čovek-poljoprivrednik, tj. njegova percepcija.** Naime, do pre deceniju ili nešto više, poljoprivredna praksa u globalnim razmerama temeljilase na intuitivnosti individue bez egzaktnosti zasnovane na merljivim i ponovljivim ekspertizama. Na prečac su se pojavile nove okolnosti, i to brzinom koja nije zabeležena u dosadašnjoj istoriji postojanja poljoprivrede. Ciljevi su postavljeni visoko, a izazovi nikad veći. Šta to znači? Kada se priča o tehnologiji u poljoprivredi, obično se diskutuje na temu efekata, mogućnosti primene, isplativosti investicije itd., ali zapravo najvažniji